

NOTAT

Børne- og Uddannelsesforvaltningen
Dagtilbudsafdelingen

Dato

Dokumentnummer

28. maj 2018

2018-010709-1

Køge Kommunes mål og rammer for sprogvurderinger og den efterfølgende sprogunderstøttende pædagogiske indsats

Køge Rådhus
Torvet 1
4600 Køge

www.koege.dk

Her følger en plan for Køge Kommunes mål og rammer for sprogvurderinger og den efterfølgende sprogstøttende pædagogiske indsats.

Tlf. 56 67 67 67

Mail buf@koege.dk

En sprogvurdering er et redskab til at understøtte sprogtilegnelsen optimalt hos alle børn. Sprogvurderingen kan hjælpe med at identificere eventuelle sproglige problemer, så der, hvis det viser sig nødvendigt, kan sættes ind med en målrettet sprogindsats.

Retningslinjer på baggrund af dagtilbudsloven (se evt. lovteksten bagerst):

- Alle 3-årige børn der går i dagtilbud, skal sprogvurderes.
- Alle 3-årige børn, der ikke går i dagtilbud, skal sprogvurderes.
- Alle børn som er i særlig eller fokuseret indsats genvurderes løbende for at følge progression indtil barnets sprogudvikling er alderssvarende i sin sprogudvikling.
- Forældre har pligt til at lade deres børn sprogvurdere såfremt der vurderes behov derfor, og til at lade deres børn modtage opfølgende indsatser efter behov.

Hvem udfører sprogvurderingen?

Hvert dagtilbud har tilknyttet en pædagogisk uddannet sprogvejleder, der har særligt fokus på den sproglige udvikling. Det er sprogvejlederen, der udfører sprogvurderingen i dagtilbuddet, for at skabe så trygge rammer for vurderingen som muligt. Det er desuden en pædagogisk uddannet sprogvejleder, der udfører sprogvurderingen af børn, der ikke går i dagtilbud.

Sprogvurdering af børn i dagtilbud

Alle børn i alderen 2 år og 10 mdr. til 3 år og 4 mdr., bliver sprogvurderet. Forældre har pligt til at lade barnet sprogvurdere, såfremt der vurderes

behov. Forældrene er også forpligtiget til efterfølgende at lade deres barn modtage en opfølgende indsats med udgangspunkt i barnets behov. Hvis sprogvurderingen viser, at barnet har behov for sprogunderstøttende aktiviteter, iværksættes disse i dagtilbuddet, ud fra barnets behov. Forældrene inddrages i forbindelse med sprogvurderingen, og får vejledning i selv at understøtte deres barns sproglige udvikling.

Dagtilbuddet iværksætter desuden sprogvurderinger uafhængig af barnets alder, på baggrund af sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver en formodning om, at barnet har behov for dette.

Sprogvurdering af børn i specialtilbud

Hvis barnet går i et specialtilbud vurderer pædagogen, der kender barnet, i samarbejde med talehøre-læreren, hvilket sprogvurderingsmateriale, der er bedst egnet for det enkelte barn.

Hvordan foregår sprogvurdering?

Køge Kommune bruger materialet "Rambøll Sprog 3-6", med "Trinløs indstigning", hvilket vil sige, at børn fra 3 til 6 år kan sprogvurderes på alle alderstrin.

Sprogvurdering af børn i dagtilbud foregår således:

- Forældrene får tilsendt et orienteringsbrev før sprogvurderingen finder sted.
- Sprogvejlederen orienterer forældrene om resultatet af vurderingen. Hvis der findes anledning til en fokuseret eller særlig indsats, aftales det videre forløb mellem den enkelte sprogvejleder, pædagog og forældre.

Sprogvurdering af børn, der ikke går i dagtilbud foregår således:

- Forældre til et barn, der ikke går i dagtilbud, bliver kontaktet af en sprogvejleder for at lave en aftale om sprogvurderingen.
- Sprogvejlederen gør forældrene opmærksomme på muligheden for, at barnet kan få en plads i et dagtilbud i forbindelse med iværksættelse af sprogvurdering.
- Forud for sprogvurderingen og evt. sprogstimulering af et barn der ikke går i dagtilbud, oplyser sprogvejlederen forældrene om deres pligt til at lade deres barn sprogvurdere. Forældrene oplyses om, at hvis sprogvurderingen viser behov for sprogstimulering, har forældrene pligt til at tage imod et sprogstimuleringstilbud i form af en plads i et dagtilbud. Forældrene oplyses om at manglende overholdelse af pligten til at lade deres barn medvirke i sprogvurderingen og eventuelt sprogstimuleringstilbuddet, kan medføre afgørelse om standsning af børneydelsen.
- Sprogvejlederen orienterer forældrene om resultatet af vurderingen. Hvis der findes anledning til en fokuseret eller særlig indsats, orienterer sprogvejlederen Dagtilbudsafdelingen herom. Barnet opskrives i dagtilbud efter gældende regler.

Den opfølgende indsats efter sprogvurderingen

Sprogvurderingen kan vise, at det enkelte barn har behov for én af tre følgende indsats:

Den generelle indsats

Barnet vurderes til at have et alderssvarende sprog. Der tages stilling til det pædagogiske arbejde på et mere generelt plan – bl.a. i dagdagtilbuddets læreplaner under "Kommunikation og sprog". Dagtilbuddet kan give generel vejledning på forældremøder i at understøtte børns sprog. 85% af børnene forventes at få anbefalet en generel indsats.

Den fokuserede indsats

Barnet vurderes til, at det, med en fokuseret indsats i de daglige aktiviteter, vil kunne opnå et alderssvarende sprog. Dagtilbuddet har ansvaret for at udarbejde en individuel handleplan for barnet. Handleplanen skal udarbejdes i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud og skal indeholde, hvad personale og forældre, fælles og hver for sig, kan gøre for at forbedre og videreudvikle barnets sprog. 10% af børnene forventes at få anbefalet en fokuseret indsats. Hvis sprogvurderingen har vist, at barnet har behov for en fokuseret indsats, sprogvurderes løbende inden skolestart.

Den særlige indsats

Barnet vurderes til at have behov for en mere omfattende indsats. Talehørelæreren inddrages, og dagtilbuddet laver i samarbejde med forældrene en individuel handleplan for barnet. Handleplanen skal indeholde, hvad personale og forældre, fælles og hver for sig, kan gøre for at forbedre og videreudvikle barnets sprog. 5% af børnene forventes at få anbefalet en særlig indsats. Hvis sprogvurderingen har vist, at barnet har behov for en særlig indsats, sprogvurderes barnet løbende inden skolestart.

Ændring af lovgivning om sprogvurdering og sprogstimulering for tosprogede børn, med virkning fra d. 3. maj 2017.

Regeringen ønsker, at alle børn i en tidlig alder skal udvikle deres danske sprog, så de bliver klar til at begynde i skole. På denne baggrund er lovgrundlaget ændret jf. Lov om ændring af dagtilbudsloven §§ 11, 12. (se lovtæksten bagerst).

Sprogvurdering og sprogstimulering af tosprogede børn

Forældre har pligt til at lade deres barn sprogvurdere. Hvis et tosproget barn anbefales en fokuseret eller særlig indsats, er det væsentligt, at der tages højde for, at tosprogede kan tilegne sig dansk i et andet tempo end etsprogede børn.

Sprogstimulering til tosprogede børn uden for dagtilbud

Forældre til tosprogede børn, der ikke går i et dagtilbud, vil som alle andre blive gjort opmærksomme på muligheden for at få en dagtilbudsplads.

Forud for sprogvurderingen oplyses forældrene ligeledes om at manglende overholdelse af pligten til at lade deres barn medvirke i sprogvurderingen og eventuelt i sprogstimuleringstilbuddet, kan medføre afgørelse om standsning af børneydelsen.

Forud for sprogvurderingen og evt. sprogstimulering af et barn der ikke går i dagtilbud, oplyser sprogvejlederen forældrene om deres pligt til at lade deres barn optage i et sprogstimuleringsstilbud i form af en plads i et dagtilbud 30 timer om ugen. Sprogvejlederen vil inddrage forældrene i forbindelse med sprogvurderingen, og give forældrene vejledning i selv at understøtte deres barns sproglige udvikling.

Standingsning af børneydelse

Kommunen kan standse udbetaling af børneydelse til forældre, der ikke opfylder kravet om at lade deres børn deltage i en sprogvurdering og eventuel sprogstimulering. Kommunens afgørelse om standingsning af børneydelsen er gældende for et kvartal, og træder i kraft det kvartal, der følger efter, afgørelsen er truffet.

Forældre kan selv stå for sprogstimulering

Som forælder kan man selv stå for sprogstimuleringen, hvis disse krav kan opfyldes:

- Forældre, der selv vil varetage sprogstimulering af barnet, skal meddele dette skriftligt til kommunen, forud for at sprogstimuleringen påbegyndes. Meddelelsen skal som minimum indeholde oplysninger om, hvilke børn der skal deltage i sprogstimuleringen, hvor sprogstimuleringen skal foregå, og hvem der skal varetage sprogstimuleringen af barnet.
- Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at føre tilsyn med den sprogstimulering, som forældre selv varetager.
- Det er op til kommunen at vurdere om sprogstimuleringen står mål med det kommunen tilbyder og føre tilsyn med det.
- Sprogvurdering og sprogstimulering skal foretages af personer, der har kvalifikationer til at varetage opgaven.

Samarbejde mellem dagtilbud, tale-hørelærere og pædagogisk konsulent - sammenhæng og kontinuitet

For at sikre et ensartet og kvalificeret tilbud har Køge Kommune valgt at benytte it-understøttelse. Alle dagtilbud, som skal foretage sprogvurderinger er oprettet i it-systemet og kan herigennem få information og vejledning i form af både skriftligt materiale og vejledningsvideoer. Den pædagogiske konsulent med ansvar for sprogområdet for de 0-6-årige børn sikrer, efter behov, kvalificering af personale, der arbejder med sprogvurderinger og den efterfølgende pædagogiske indsats. Dagtilbuddene indgår i et samarbejde med tale-hørelærerne, hvis sprogvurderingen viser behov for Den særlige indsats. Dvs., at tale-høre lærerne tilbyder rådgivning og vejledning i forbindelse med den pædagogiske opfølgning.

Sammenhæng med indskoling

I forbindelse med brobygning til SFO og skole videregives relevante oplysninger om sprogarbejdet efter indhentelse af forældretilladelse.

Lovgrundlag:**Dagtilbudslovens § 11 og § 12:***Sprogvurdering og sprogstimulering*

§ 11. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af alle børn i alderen omkring 3 år, der ikke er optaget i et dagtilbud, jf. dog stk. 3.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at gennemføre en sprogvurdering af alle børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart, der ikke er optaget i et dagtilbud, og som ikke har modtaget en sprogvurdering i 3-årsalderen, jf. 1. pkt., eller 2-årsalderen, jf. stk. 4.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen beslutter på baggrund af en konkret, individuel vurdering, om børn af udlændinge, der har midlertidigt ophold i landet på grundlag af beskæftigelse eller i henhold til EU-retten, skal have foretaget en sprogvurdering, jf. stk. 2. Forældre til børn i det tyske mindretal kan fravælge en eventuel sprogvurdering efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at sprogvurderingen efter stk. 1 og 2 fremrykkes til børn i alderen omkring 2 år. Kommunalbestyrelsen kan i forbindelse med sprogvurderingen i alderen omkring 2 år inddrage andre forhold end sprog hos barnet.

Stk. 5. Har kommunalbestyrelsen gennemført en sprogvurdering af barnet i alderen omkring 2 år, jf. stk. 4, skal kommunalbestyrelsen ikke gennemføre en sprogvurdering af barnet i alderen omkring 3 år, jf. stk. 1 og 2.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at forældre med børn, der ikke er optaget i et dagtilbud, i forbindelse med sprogvurdering efter stk. 2 og 4 gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gives sprogstimulering til børn, som på baggrund af en sprogvurdering efter stk. 1, 2 og 4 vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter. Omfanget af sprogstimuleringen skal på baggrund af sprogvurderingen efter stk. 1, 2 og 4 fastsættes ud fra det enkelte barns behov for sprogstimulering, jf. dog stk. 8.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at give et sprogstimuleringstilbud i form af en plads 30 timer om ugen i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, til tosprogede børn, der ikke er i dagtilbud, og som på baggrund af sprogvurdering efter stk. 2 og 4 vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter, jf. dog stk. 11.

Stk. 9. Sprogvurdering efter stk. 1, 2 og 4 og sprogstimulering efter stk. 7, 8 og 11 varetages af personer, der har særlige kvalifikationer til at varetage opgaven.

Stk. 10. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at sikre, at barnets forældre inddrages i forbindelse med sprogvurdering efter stk. 1, 2 og 4 og sprogstimulering efter stk. 7, 8 og 11, og at forældrene får vejledning i selv at understøtte deres barns sproglige udvikling.

Stk. 11. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at give et sprogstimuleringstilbud til børn, der har opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, § 9 b, stk. 1, eller § 9 c, stk. 2 eller stk. 3, nr. 1 eller 2, og til børn, der har opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2 eller 3, eller § 9 c, stk. 1, på baggrund af familiemæssig tilknytning til en herboende udlænding, der har opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, § 9 b, stk. 1, eller § 9 c, stk. 2, når barnet ikke er optaget i et dagtilbud og barnet på baggrund af en sprogvurdering efter stk. 2 eller 4 vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter. Kommunalbestyrelsen beslutter det tidsmæssige omfang af de sprogunderstøttende aktiviteter, og i hvilket omfang de sprogunderstøttende aktiviteter for det enkelte barn skal ske via optagelse i et dagtilbud, jf. dog stk. 7, 2. pkt.

§ 12. Forældre til børn, der skal sprogvurderes efter § 11, stk. 1, 2 og 4, og eventuelt modtage sprogstimulering efter § 11, stk. 7 og 8, har pligt til at lade deres barn deltage i sprogvurderingen og en eventuel sprogstimulering eller i en sprogstimulering, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves af den sprogstimulering, som kommunen tilbyder.

Stk. 2. Kommunen skal træffe afgørelse om standsning af børneydelsen, jf. lov om en børne- og ungeydelse, hvis forældrene ikke overholder deres pligt efter stk. 1 og den manglende overholdelse

ikke beror på undskyldelige omstændigheder. Afgørelsen er gældende for det kvartal, der følger efter kvartalet, hvor afgørelsen er truffet.

Stk. 3. Kommunen skal, forud for at et barn skal modtage en sprogvurdering efter § 11, stk. 1, 2 og 4, og eventuel sprogstimulering efter § 11, stk. 7 og 8, oplyse barnets forældre om, at manglende overholdelse af forældrenes pligt efter stk. 1 kan medføre, at kommunalbestyrelsen efter stk. 2 træffer en afgørelse om standsning af børneydelsen.«

Stk. 4. Forældre, der selv vil varetage sprogstimulering af barnet, skal meddele dette skriftligt til kommunen, forud for at sprogstimuleringen påbegyndes. Meddelelsen skal som minimum indeholde oplysninger om, hvilke børn der skal deltage i sprogstimuleringen, hvor sprogstimuleringen skal foregå, og hvem der skal varetage sprogstimuleringen af barnet.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at føre tilsyn med den sprogstimulering, som forældre selv varetager efter stk. 1.